

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.018.01.2015

P/15/053

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/15/053 - Działania organów gmin na rzecz zwiększenia liczby użytkowników sieci kanalizacji sanitarnej
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
<i>Kontroler</i>	Jerzy Łukaszuk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 97934 z dnia 30.09.2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Miasta (dalej: UM lub Urząd) w Kazimierzu Dolnym, ul. Senatorska 5, 24-120 Kazimierz Dolny.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Andrzej Pisula – Burmistrz Kazimierza Dolnego, od 1.12.2013 r. Od 6.12.2006 r. do 30.11.2013 r. Burmistrem Kazimierza Dolnego był Grzegorz Dunia. (dowód: akta kontroli str. 3-6)

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie¹ brak działań kontrolowanej jednostki w badanym okresie² na rzecz zwiększenia liczby użytkowników kanalizacji sanitarnej.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- niepodejmowaniu działań zmierzających do zidentyfikowania właścicieli nieruchomości, którzy nie wywiązali się z obowiązku, wynikającego z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach³ (dalej: u.c.p.g.), dotyczącego przyłączenia do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej,
- niewszczynaniu postępowań administracyjnych zmierzających do wydania decyzji nakazujących wykonanie obowiązku przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej, co było niezgodne z art. 5 ust. 7 u.c.p.g.,
- braku nadzoru, o którym mowa w art. 5 ust. 6 u.c.p.g., nad realizacją przez mieszkańców miasta i gminy obowiązku, określonego w art. 5 ust. 1 pkt 3a i 3b tej ustawy, gromadzenia nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych oraz pozbywania się ich w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami,
- nieegzekwowaniu od przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych skorygowania nierzetelnych sprawozdań kwartalnych o opróżnianiu zbiorników bezodpływowych,
- wykazaniu nierzetelnych danych o liczbie przydomowych oczyszczalni ścieków w sprawozdaniach z realizacji inwestycji w zakresie wodociągów i sanitacji wsi RRW-2 i w sprawozdaniach z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (dalej: KPOŚK) według stanu na 31.12.2013 i 2014 r.,
- niesporządzeniu gminnego programu ochrony środowiska, wymaganego art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska⁴,
- nierzetelnym oszacowaniu liczby ludności na etapie przygotowania propozycji planu aglomeracji z 22.10.2007 r., która miała zostać objęta planowaną w tym czasie siecią kanalizacji sanitarnej,

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2013 r. do dnia zakończenia kontroli, a także działania wcześniejsze w zakresie czynności planistycznych, przygotowawczych, wykonawczych, sprawozdawczych i organizacyjnych, o ile miały one wpływ na realizację kontrolowanych zadań po 1 stycznia 2013 r. lub ich efekty wystąpiły po 1 stycznia 2013 r.

³ Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm.

- niewskazaniu w regulaminie organizacyjnym Urzędu komórki organizacyjnej realizującej zadania Burmistrza z zakresu planowania i zapewnienia przyłączenia do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej mieszkańców oraz innych użytkowników, w tym nadzoru nad wykonywaniem przez mieszkańców obowiązków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 u.c.p.g. oraz ich egzekwowania,
- wykazaniu nierzetelnych danych w sprawozdaniu z realizacji KPOŚK za 2013 r. o długości wybudowanej w tym roku sieci kanalizacyjnej.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca ponadto uwagę, że Urząd nie prowadził akcji informacyjno-edukacyjnych na rzecz zwiększenia liczby użytkowników korzystających z wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej i nie podejmował działań zmierzających do rozpoznania potrzeb w zakresie ewentualnego dofinansowania budowy przyłączy kanalizacyjnych ze środków pochodzących z wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych oraz z zewnętrznych funduszy ekologicznych⁵.

Konsekwencją stwierdzonych nieprawidłowości i zaniechań było nieosiągnięcie przyrostu liczby mieszkańców korzystających ze zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, założonych w projekcie aglomeracji i materiałach przekazanych na potrzeby IV aktualizacji KPOŚK. Do wybudowanej w latach 2012-2015 sieci kanalizacyjnej podłączone zostały nieruchomości zamieszkałe przez 54 osoby⁶, co stanowiło 77,1% wielkości zaplanowanej w projekcie aglomeracji i 60% określonej łącznie w ankietach złożonych w latach 2012 -2014 na potrzeby IV aktualizacji KPOŚK.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Oszacowanie planowanego do uzyskania w gminie wzrostu liczby użytkowników projektowanej sieci kanalizacji sanitarnej, w tym na etapie wnioskowania o środki UE na budowę ww. sieci

Opis stanu faktycznego

1.1. Przy piśmie z dnia 17.03.2005 r. Burmistrz przekazał do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego (dalej: LUW) w Lublinie dokument pt. „Plan aglomeracji Sieć kanalizacji Gmina Kazimierz Dolny”, sporządzony na podstawie opracowanego w 2004 r. przez Fundację „Centrum ekspertyz wodnych” w Lublinie „Planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych dla miasta i gminy Kazimierz Dolny na lata 2004-2010”. Według ww. „Planu aglomeracji ...”, gmina posiadała sieć kanalizacyjną o łącznej długości 20,36 km, z tego 12,365 km miasto Kazimierz Dolny i 8,000 km wieś Bochothnica. Korzystało z niej 3.435 mieszkańców (odpowiednio 2.285 i 1.150 osób). Na granicy miasta Kazimierz Dolny i wsi Bochothnica funkcjonowała mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków o średniej przepustowości od 757 m³/dobę w okresie jesienno-zimowym (X-IV) do 905 m³/dobę w okresie letnim (V-IX). W czasie sporządzania ww. dokumentu planowano wykonanie 23,460 km nowych sieci kanalizacyjnych dla 2.645 mieszkańców, w tym w miejscowościach: Wierzchoniów (260 mieszkańców) 2,900 km, Parchatka (534 mieszkańców) 2,440 km, Wylągi (104 mieszkańców) 1,220 km, Góry (96 mieszkańców) 1,350 km, Cholewianka i Dąbrówka (861 mieszkańców) 6.860 km, Jeziorszczyzna (223 mieszkańców) 4,290 km, Skowieszyn (274 mieszkańców) 2,300 km, Zbędownice⁷ (293 mieszkańców) 2,100 km. Gmina Kazimierz Dolny znajduje się w strefie Kazimierskiego Parku Krajobrazowego⁸, dlatego na jej terenie nie ma i nie planuje się lokalizacji zakładów przemysłowych.

Przy szacowaniu liczby ludności, która na etapie propozycji planu aglomeracji z 17.03.2005 r. miała zostać objęta planowaną siecią kanalizacji sanitarnej uwzględniono tylko dane o mieszkańcach na stałe zameldowanych według stanu na dzień 1.01.2005 r. Były one zbliżone do wynikających z baz danych prowadzonych na podstawie przepisów o ewidencji ludności, lecz się z nimi nie pokrywały. W dziewięciu miejscowościach przewidzianych do budowy kanalizacji sanitarnej na 1.01.2005 r. zameldowanych na stałe było łącznie 2.630

⁵ Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

⁶ W tym 40 miejsc w Hotelu „Kazimierzówka” przy ul. Góry 10.

⁷ Z uwagi na konfigurację terenu i rozproszoną zabudowę, budowy lokalnych systemów kanalizacyjnych wymagają pozostałe miejscowości gminy: Okale, Mięćmierz, Witoszyn, Rzeczyca, Kolonia Rzeczyca.

⁸ Rozporządzenie Nr 4 Wojewody lubelskiego z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie Kazimierskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Lubel. Nr 73, poz. 1525).

osób, a w planie aglomeracji wykazano 2.645, z tego odpowiednio: 903 i 861 w Cholewiance i Dąbrówce (w planie aglomeracji podano łączną liczbę mieszkańców tych miejscowości), 87 i 96 w Górach, 219 i 223 w Jeziorszczyźnie, 516 i 534 w Parchatce, 266 i 274 w Skowieszynku, 262 i 260 w Wierzchoniowie, 106 i 104 w Wylągach, 271 i 293 w Zbędownicach. Nie uwzględniono natomiast 29 osób czasowo przebywających na tym terenie (dłużej niż 3 miesiące) i 134 miejsc noclegowych na kwaterach prywatnych⁹. Nie brano też pod uwagę prognoz demograficznych dotyczących ludności w miejscowościach objętych planowanymi sieciami kanalizacji sanitarnej.

Była inspektor ds. inwestycyjnych Urzędu, która przygotowywała ww. propozycje planów aglomeracji wyjaśniła, że w planie aglomeracji z 17.03.2005 r. przyjęła tylko mieszkańców na stałe zameldowanych na 1.01.2005 r. według danych, którymi dysponował Urząd Stanu Cywilnego Urzędu, gdyż w tym czasie elektroniczna ewidencja ludności była dopiero tworzona. Nie uwzględniała w nim liczby miejsc noclegowych w obiektach usług turystycznych i internatach, „ponieważ dane te nie były dokładne”, a ponadto nie wymagały tego przepisy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji¹⁰.

W propozycji planu aglomeracji złożonej do LUW przy piśmie z 22.10.2007 r. powtórzono takie same dane o liczbie ludności jak w propozycji z 17.03.2005 r., z pomniejszeniem ich o 827 stałych mieszkańców miejscowości Parchatka i Zbędownice, wyłączanych z aglomeracji Kazimierz Dolny i przyłączanych do aglomeracji Puławy.

We wniosku z 10.01.2012 r. o ograniczenie obszaru aglomeracji tylko do miejscowości Kazimierz Dolny podano, że do 2015 r. gmina planuje budowę kanalizacji sanitarnej o długości 0,71 km, do której zostanie podłączonych 70 osób. W tym czasie gmina ubiegała się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej (UE) projektu pt. „Przebudowa i budowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej ulice Nadrzeczna, Klasztorna, Krakowska, Góry oraz modernizacja – przebudowa oczyszczalni ścieków w Kazimierzu Dolnym”¹¹. W ramach tego projektu budowę nowej kanalizacji sanitarnej o długości 0,71 km realizowano tylko w ul. Góry. Wskazana w propozycji planu aglomeracji liczba ludności, która miała zostać objęta kanalizacją sanitarną do roku 2015 nie budziła wątpliwości. Uwzględniała 34 osoby zameldowane na nieruchomościach, które uzyskałyby możliwość podłączenia do planowanego do budowy odcinka kanalizacji sanitarnej w ul. Góry (31 mieszkańców ul. Góry i trzech z ul. Filtrowej) oraz około 40 miejsc noclegowych w planowanym w tym czasie do budowy hotelu przy ul. Góry.

(dowód: akta kontroli str. 36-107, 112-119)

1.2. W dniu 30.10.2009 r. Urząd złożył do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego (dalej: UM WL) w Lublinie wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego (dalej: RPO WL) na lata 2007-2013 pt. „Przebudowa i budowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej ulice Nadrzeczna, Klasztorna, Krakowska, Góry i modernizacja – przebudowa oczyszczalni ścieków w Kazimierzu Dolnym”. Według pisma UMWL z 12.05.2010 r. w wyniku oceny merytorycznej wniosek uzyskał 42,49 punktów i został odrzucony w związku z nieuzyskaniem co najmniej 60% (48 pkt) z maksymalnej liczby punktów (80 pkt możliwych). Złożony 28.05.2010 r. protest Burmistrza 14.06.2010 r. został uznany za zasadny. W wyniku ponownej oceny merytorycznej wniosku i jego zmianach, dostosowujących wnioskowaną kwotę dofinansowania do stanu środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) jakimi UMWL jeszcze dysponował w ramach konkursu 19/RPOWL/6.1/2009, ostatecznie wniosek został zakwalifikowany do dofinansowania. Umowa w tej sprawie została zawarta 11.05.2011 r.¹² Z zaktualizowanego wniosku wynikało, że w wyniku realizacji projektu *liczba osób podłączonych do wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej* wzrosnie o 34 osoby, tj. z 805 w 2008 r. do 839 w roku 2014. Powyższe wielkości liczbowe zostały określone w studium wykonalności ww. projektu na podstawie danych przekazanych przez Urząd 29.10.2009 r. autorom tego dokumentu. Początkowa wartość tego wskaźnika (805 osób) uwzględniała sumę osób zameldowanych w 2008 r. na pobyt stały na posesjach zlokalizowanych przy ulicach objętych projektem przebudowy istniejącej już infrastruktury wodociągowo-

⁹ Na terenie tych miejscowości nie było hoteli, internatów, szpitali ani więzień.

¹⁰ Dz. U. Nr 283, poz. 2841 ze zm.

¹¹ Rozliczone w ramach tego projektu roboty związane z przebudową instalacji w ul. Nadrzecznej zostały zrealizowane w roku 2008.

¹² Umowa została zmieniona aneksami z 29.11.2012. r., z 7.08.2013 r. i 25.02.2015 r.

kanalizacyjnej oraz przy ulicach, z których ścieki odprowadzane były do kolektorów znajdujących się w ulicach wymienionych w tytule projektu. Ponadto we wniosku tym planowano wybudowanie do 2013 r. 0,71 km kanalizacji sanitarnej w ul. Góry, przeznaczonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i pensjonatową. Projekt nie określał oddzielnego wskaźnika liczby osób podłączonych do nowo budowanego odcinka sieci kanalizacji sanitarnej. Natomiast z materiałów przekazanych przez Urząd 29.10.2009 r. na potrzeby studium wykonalności projektu wynikało, że projektem objętych zostanie 30 mieszkańców ul. Góry i jeden pensjonat.

W umowie o dofinansowanie projektu ze środków UE nie ustalano wzrostu liczby użytkowników budowanej sieci kanalizacji sanitarnej, warunkującego rozliczenie projektu. Umowa stanowiła natomiast, że wniosek o dofinansowanie realizacji projektu jest jej integralną częścią.

(dowód: akta kontroli str. 76-107, 112-119)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Nierzetelne oszacowanie liczby ludności na etapie przygotowania propozycji planu aglomeracji, która miała zostać objęta projektowaną siecią kanalizacji sanitarnej.

W skorygowanej propozycji planu aglomeracji z 22.10.2007 r. powtórzono dane o liczbie ludności zamieszczone w propozycji z 17.03.2005 r., z pomniejszeniem ich o 827 stałych mieszkańców miejscowości Parchatka i Zbędownice, wyłączanych z aglomeracji Kazimierz Dolny i przyłączanych do aglomeracji Puławy. Według baz danych prowadzonych na podstawie przepisów o ewidencji ludności, na dzień 22.10.2007 r. w siedmiu miejscowościach, w których przewidywano w tym czasie budowę kanalizacji sanitarnej było 1.932 stałych mieszkańców, a w skorygowanym planie aglomeracji wykazano 1.818. Ponadto w planie nie uwzględniono 18 osób zameldowanych na pobyt czasowy (powyżej 3 miesiące), 248 miejsc noclegowych na kwaterach prywatnych oraz prognoz demograficznych.

Była inspektor ds. inwestycyjnych Urzędu, która przygotowywała propozycje planów aglomeracji wyjaśniła, że w planie aglomeracji z 22.10.2007 r. nie zaktualizowano danych o ludności, gdyż nie zaobserwowano znaczących zmian w tym zakresie. Wyjaśniająca podała, że w ostatnich latach obserwuje się nieznaczna tendencję spadkową liczby stałych mieszkańców miasta i gminy Kazimierz Dolny.

(dowód: akta kontroli str. 50-51, 57-58, 68-75)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości¹³, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

Zidentyfikowanie w gminie wszystkich nieruchomości, które powinny zostać przyłączone do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej oraz wszystkich mieszkańców i innych użytkowników tych nieruchomości, którzy powinni korzystać z tej sieci

Opis stanu
faktycznego

2.1.-2.2. Na dzień rozpoczęcia nin. kontroli (2.10.2015 r.) Urząd nie posiadał informacji, ile i które nieruchomości zostały podłączone do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej oraz ile było nieruchomości, których właściciele byli zobowiązani do podłączenia ich do tej sieci. Nie prowadził bowiem udokumentowanych analiz zmierzających do zidentyfikowania nieruchomości, których właściciele byli zobowiązani do podłączenia ich do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej oraz, którzy z tego obowiązku się nie wywiązali. Urząd nie

¹³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny cząstkowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmierne utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, należy zastosować ocenę opisową.

przeprowadzał też oględzin lub wizji lokalnych w terenie w celu zweryfikowania sposobu wykorzystania poszczególnych nieruchomości.

(dowód: akta kontroli str. 108, 110, 241-243)

Na podstawie danych uzyskanych z Miejskiego Zakładu Komunalnego (dalej: MZK) w Kazimierzu Dolnym o adresach posesji podłączonych do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej, e-map oraz dostępnej w UM ewidencji ludności w trakcie kontroli NIK Urząd ustalił, że na dzień 2.10.2015 r. na terenie gminy możliwość podłączenia do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej mieli właściciele 770 nieruchomości (2.113 stałych mieszkańców), a podłączonych do niej było 753 (2.070 mieszkańców). Według tych danych niepodłączonych do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej było 17 nieruchomości (43 mieszkańców), tj. 2,2% ogółu posiadających taką możliwość.

(dowód: akta kontroli str. 132-137)

Przeprowadzona w toku kontroli NIK analiza danych, dotyczących trzech losowo wybranych odcinków ulic z istniejącą od co najmniej 10 lat siecią kanalizacji sanitarnej¹⁴ i wszystkich trzech odcinków ulic z taką kanalizacją wybudowaną w latach 2012-2015¹⁵ wykazała, że:

- ze 110 nieruchomości z zabudową o charakterze mieszkalnym 97 miało możliwość podłączenia do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej, w tym podłączonych do tej sieci było 71 (73,2%) nieruchomości, na terenie których zameldowanych było 132 stałych mieszkańców¹⁶;
- spośród 26 (26,8%) nieruchomości, które miały możliwość podłączenia do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej, lecz do niej niepodłączonych 14 (53,8%) było niezamieszkanymi¹⁷, pięć (19,2%) zostało wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe a trzy (11,5%) w przydomowe oczyszczalnie ścieków, trzy kolejne nie były podłączone do sieci wodociągowej, na jednej (3,8%) kontynuowano inwestycję związaną z budową domu (roboty wykończeniowe). Pięć z tych nieruchomości znajdowało się przy ul. Droga Akacyjowa, na której budowę sieci kanalizacji sanitarnej zakończono we wrześniu 2015 r. Urząd nie posiadał informacji, czy 17 (65,4%) z tych nieruchomości zostało wyposażonych w przydomowe oczyszczalnie ścieków lub w zbiorniki bezodpływowe.

(dowód: akta kontroli str. 138-146)

Do 2012 r. w Urzędzie nie prowadzono ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, wymaganych przepisami art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 u.c.p.g. Ewidencje takie zostały założone w trakcie 2013 r., na podstawie danych zebranych od właścicieli nieruchomości przy okazji składania przez nich deklaracji dotyczącej wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, do obowiązującego od 1.07.2013 r. nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Na dzień 13.10.2015 r. ewidencja zbiorników bezodpływowych zawierała 613 pozycji, a ewidencja przydomowych oczyszczalni 48 pozycji. Według informacji uzyskanej od Starosty Puławskiego, w latach 2001-2015 (do 14.10.) do organu tego z terenu gminy Kazimierz Dolny zgłoszonych zostało 59 przydomowych oczyszczalni ścieków o wydajności do 7,5 m³/dobę. Według wyjaśnień pracownicy prowadzącej ww. ewidencje, ewidencje te uwzględniały tylko zbiorniki i oczyszczalnie znajdujące się na nieruchomościach, których właściciele deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami składali bezpośrednio u pracowników prowadzących sprawę z tego zakresu. Część osób deklaracje złożyło w sekretariacie Urzędu, gdzie nie byli proszeni o podanie informacji z tego zakresu.

¹⁴Ulice: Czerniawy (1980 r.), Małachowskiego (1977 r.) i Zamkowa (1971 r., modernizacja w 2003 r.).

¹⁵Ulice: Droga Akacyjowa (IX 2015 r.), Góry i fragment Filtrowej (VI 2012 r.).

¹⁶ Według deklaracji złożonych na potrzeby opłat za odbiór odpadów komunalnych, nieruchomości te zamieszkiwały 103 osoby.

¹⁷ Brak osób zameldowanych w ewidencji ludności, przy czym właściciele dwóch takich nieruchomości, położonych przy ul. Góry, złożyli deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w których wykazali, że ich nieruchomości są zamieszkiwane przez 7 (2 i 5) osób.

Urząd nie posiadał danych umożliwiających ocenę częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych z poszczególnych nieruchomości. Nie posiadał też informacji, jaki był sposób postępowania z nieczystościami ciekłymi na nieruchomościach, na których zgłoszono zamiar budowy oczyszczalni przydomowej, a które nie zostały ujęte w prowadzonej w Urzędzie ewidencji tych obiektów.

(dowód: akta kontroli str. 125-128, 161, 167-170, 254-255)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę na potrzebę weryfikacji prowadzonej ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków w związku ze zgłaszaniem Staroście Puławskiemu zamiaru budowy kolejnych oczyszczalni, a w przypadku rozpoczęcia ich użytkowania –zapewnienie skutecznego nadzoru nad częstotliwością i sposobem pozbywania się z nich komunalnych osadów ściekowych.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie **stwierdzono następującą nieprawidłowość:**

1. Niepodejmowanie przez Burmistrza działań zmierzających do ustalenia właścicieli nieruchomości, którzy nie wywiązali się z obowiązku, określonego w art. 5 ust. 1 pkt 2 u.c.p.g.

W Urzędzie nie podejmowano działań w celu zidentyfikowania nieruchomości, których właściciele byli zobowiązani do podłączenia ich do sieci kanalizacji sanitarnej oraz którzy nie spełnili tego obowiązku. Na dzień rozpoczęcia nin. kontroli NIK Urząd nie posiadał informacji w tym zakresie.

Burmistrz wyjaśnił, że „*pomimo tego, że w Urzędzie nie przeprowadzono dotychczas formalnych analiz zmierzających do identyfikacji nieruchomości i mieszkańców zobowiązanych do przyłączenia się do sieci kanalizacji sanitarnej, mamy wystarczające rozeznanie co do ilości posesji, które by tego wymagały. W Kazimierzu Dolnym są to jednostkowe przypadki, z czego większość dotyczy ul. Góry, na której kanalizacja sanitarna została wybudowana w roku 2014¹⁸. Na podstawie prowadzonej ewidencji zbiorników bezodpływowych jesteśmy także w stanie zidentyfikować posesje, których mógłby dotyczyć obowiązek przyłączenia. Generalnie jest ich niewiele i dotyczy to sytuacji, gdy kanalizacja została wybudowana, kiedy dane gospodarstwo było już wyposażone w zbiornik bezodpływowy. W przypadku nowobudowanych obiektów obowiązek jest realizowany na etapie uzyskiwania pozwolenia na budowę. Egzekwowanie przyłączenia się do sieci kanalizacyjnej posesji, na których istnieją zbiorniki bezodpływowe w obrębie aglomeracji Kazimierz Dolny w chwili obecnej nie jest możliwe. Przyłączenie się tych posesji jest utrudnione ze względów technicznych i ekonomicznych: wiązałoby się z inwestycjami polegającymi na dobudowaniu sieci na niektórych odcinkach (tam, gdzie jej nie ma), by istniała realna możliwość przyłączenia się. Z tych powodów zaniechano dodatkowych analiz.*”

(dowód: akta kontroli str. 108, 110-111,113-119)

2. Nieegzekwowanie od przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych skorygowania nierzetelnych sprawozdań kwartalnych o opróżnianiu zbiorników bezodpływowych.

W latach 2013-2015 (do II kw.) wpływające do Urzędu kwartalne sprawozdania przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych przyjmowano bez uwag, mimo iż były niekompletne i nie spełniały wymogów art. 9o ust. 3 pkt 3 i ust. 4 u.c.p.g. Z 16 sprawozdań złożonych w ww. okresie w sześciu brak było danych o dołączeniu (lub nie) wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi podmiot w okresie objętym sprawozdaniem zawarł umowy na opróżnienie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych oraz wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi umowy te uległy rozwiązaniu lub wygasły oraz o liczbie stron załączników. W przypadkach tych pole sprawozdań, w których informacje z tego zakresu winny być zamieszczane, było niewypełnione. W dziewięciu sprawozdaniach w polu tym wpisana była wartość „0”, w jednym wartość „1”. Sprawozdania przekazywane (dekretowane) były na stanowisko inspektora ds. ochrony środowiska i gospodarki odpadami, która formalnie nie była zobowiązana do ich sprawdzania. Zakresem czynności z 1.03.2012 r. zobowiązana była

¹⁸ W ww. wyjaśnieniu Burmistrz podał, że w ul. Góry kanalizacja sanitarna została wybudowana w roku 2014, co jest datą błędną, gdyż protokolarny jej odbiór końcowy i przekazanie do eksploatacji nastąpił 11.06.2012 r.

natomiast do prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania¹⁹ oraz za wydawanie zezwoleń na świadczenie usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. Pracownica ta wyjaśniła, że w jej ocenie sprawozdania były rzetelne. Uznała bowiem, że „brak wpisu o dołączonym wykazie właścicieli nieruchomości, z którymi podmiot w okresie objętym sprawozdaniem zawarł umowy na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych oraz wykazu właścicieli nieruchomości, z którymi umowy te uległy rozwiązaniu lub wygasły, świadczy o tym, że w tym okresie nie były zawarte ani też rozwiązane takie umowy.”

W złożonym wyjaśnieniu Burmistrz nie podał przyczyn nieprzypisania w zakresach czynności pracowników Urzędu obowiązków związanych z weryfikacją ww. sprawozdań.

(dowód: akta kontroli str. 30-35,161-169, 191-192, 195)

3. Brak skutecznego nadzoru, o którym mowa w art. 5 ust. 6 u.c.p.g., ze strony Burmistrza Kazimierza Dolnego, nad realizacją przez mieszkańców miasta i gminy obowiązku wynikającego z art. 5 ust. 1 pkt 3a i 3b tej ustawy, w zakresie gromadzenia nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych oraz pozbywania się ich w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami. Nadzoru w tym zakresie nie sprawowano również w odniesieniu do właścicieli nieruchomości, którzy – pomimo obowiązku wynikającego z art. 5 ust. 1 pkt 2 u.c.p.g. – nie podłączyli ich do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej i nadal gromadzili nieczystości ciekłe w zbiornikach bezodpływowych.

Do powstania tej nieprawidłowości przyczyniło się nieegzekwowanie od przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych obowiązku dołączania do sprawozdań kwartalnych wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi podmiot w okresie objętym sprawozdaniem zawarł umowy na opróżnienie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych oraz wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi umowy te uległy rozwiązaniu lub wygasły, a także nieprowadzenie ewidencji umów na odbiór nieczystości ciekłych. Zgodnie z zakresami czynności, do prowadzenia ewidencji takich umów zobowiązani byli: od 1.03.2013 r. do 30.01.2014 r. referent ds. utrzymania porządku i czystości, od 20.03.2013 r. i nadal – podinspektor ds. archiwum zakładowego.

W złożonym wyjaśnieniu podinspektor ds. archiwum zakładowego nie podała, przyczyn nieprowadzenia ewidencji umów na odbiór nieczystości ciekłych. Podała tylko, że od marca 2013 r. żadna z firm świadczących usługi w zakresie odbioru nieczystości płynnych nie załączyła do złożonych sprawozdań wykazu właścicieli nieruchomości, z którymi podmiot w okresie objętym sprawozdaniem zawarł umowy na opróżnienie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych oraz wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi umowy te uległy rozwiązaniu lub wygasły. Ponadto wskazała, „że najczęściej odbiór nieczystości ciekłych odbywał się na podstawie zleceń telefonicznych”.

Były referent ds. utrzymania porządku i czystości wyjaśnił, że w czasie zajmowania tego stanowiska nie dysponował czasem i danymi niezbędnymi do założenia i prowadzenia ewidencji umów na odbiór nieczystości ciekłych.

Burmistrz Kazimierza Dolnego wyjaśnił, że z powodu ograniczonych środków w budżecie miasta do 2012 r. zadaniami wynikającymi z u.c.p.g. zajmowała się tylko jedna osoba, realizująca jednocześnie zadania wynikające z innych ustaw. Różnorodność zakresu czynności tej osoby powodowała, że nie wszystkie obowiązki w pełni realizowała. Okresowe zwiększenie zatrudnienia w 2013 r. wiązało się z koniecznością utworzenia przez Gminę całościowego systemu odbioru odpadów

¹⁹ Zadanie takie wyszczególniono również w zakresach czynności z 1.03.2013 r. referenta ds. utrzymania porządku i czystości (zajmującego się tymi sprawami do 30.01.2014 r.) i z 20.03.2013 r. podinspektora ds. archiwum zakładowego.

komunalnych, przy okazji którego założono ewidencje zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. Są one na bieżąco uzupełniane podczas przyjmowania pierwszej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Burmistrz podał, że w najbliższym czasie zweryfikuje dane o ilość oczyszczalni ścieków oraz wystąpi do przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie odbioru nieczystości płynnych z prośbą o przesłanie wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi zawarli umowy na odbiór ścieków oraz poinformuje ich o obowiązku dołączania do sprawozdań wykazów, o których mowa w art. 9o ust. 4 u.c.p.g.

Burmistrz wyjaśnił, że „obowiązek kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych był realizowany poprzez kontrole w terenie oraz wysyłanie pism (zgodnie z art. 6 ust. 1 u.c.p.g.) do właścicieli nieruchomości, na których wpływały skargi (głównie telefonicznie) od innych mieszkańców. Sprawozdania były analizowane, w zakresie zgodności z art. 9o u.c.p.g.” Według wyjaśnień Burmistrza, właścicieli nieruchomości, którzy nie wywiązali się z obowiązku podłączenia ich do sieci kanalizacji sanitarnej, informowano o tym obowiązku na zebraniach wiejskich. Protokołów z tych zebrań jednak nie sporządzano²⁰.

„Kontrole obowiązku opróżniania zbiorników bezodpływowych przeprowadzano sporadycznie, głównie na wnioski mieszkańców sąsiednich nieruchomości, radnych lub turystów. Kontrole miały na celu wyeliminowanie ewentualnych nieprawidłowości i poinformowanie właścicieli nieruchomości o obowiązkach wynikających z ustawy. W większości nie sporządzano dokumentacji z przeprowadzonych kontroli.”

(dowód: akta kontroli str. 30-31, 34-35, 177-179, 181-182,191-196)

Według udostępnionej kontrolerowi NIK dokumentacji, w latach 2013-2015 (do 27.10.) w Urzędzie podejmowano następujące czynności w sprawie niewłaściwego pozbywania się nieczystości ciekłych z jednej nieruchomości położonej w miejscowości Mięćmierz, na której prowadzona była działalność gastronomiczna: 1) 28.07.2014 r. pracownicy Urzędu sporządziły notatkę służbową z wizytacji nieruchomości w sprawie anonimowego zgłoszenia niewłaściwego odprowadzania ścieków z ww. nieruchomości. Z notatki wynika, że zbiornik bezodpływowy był „prawie” pełny, a współwłaściciel nieruchomości nie posiadał umów na lub rachunków za wywóz ścieków. W związku z tym poinformowany został o obowiązkach w tym zakresie; 2) W związku z wnioskiem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Puławach z 25.08.2014 r. o skontrolowanie częstotliwości opróżniania zbiornika bezodpływowego zlokalizowanego na ww. nieruchomości²¹, pismami z 2.09.2014 r. Urząd wezwał współwłaścicieli nieruchomości do przesłania, w terminie do 20.09.2014 r., umowy i dowodów opłaty za wywóz ścieków za okres od stycznia 2013 do sierpnia 2015 r. Wobec niedostarczenia żądanych dokumentów, pismami z 25.09.2014 r. Urząd zawiadomił Posterunek Policji w Kazimierzu Dolnym o popełnieniu przez współwłaścicieli ww. nieruchomości wykroczenia z art. 10. ust. 2 u.c.p.g., a Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego (dalej: PINB) w Puławach o potrzebie wszczęcia postępowania administracyjnego i przeprowadzenia kontroli stanu technicznego zbiornika bezodpływowego zlokalizowanego na ww. nieruchomości.

(dowód: akta kontroli str. 169-176)

Z informacji Komendanta Powiatowej Policji w Puławach wynikało, że w rezultacie przeprowadzonych w 2014 r. postępowań wyjaśniających, w kierunku art. 10 ust. 2 i 3 u.c.p.g., 24.01.2015 r. odstąpiono od kierowania wniosku o ukaranie na zasadzie art. 5 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia²² „wobec przyjęcia, iż czyn nie zawierał znamion wykroczenia”.

²⁰ Według wyjaśnień Burmistrza Kazimierza Dolnego, protokołowane były tylko zebrania dotyczące takich spraw „jak wybór sołtysa i rady sołeckiej oraz przeznaczenie środków funduszu sołeckiego. W pozostałych przypadkach zebrania nie są protokołowane”.

²¹ Potrzebę przeprowadzenia ww. kontroli Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Puławach uzasadnił interwencją jednego ze współwłaścicieli ww. nieruchomości.

²² Dz. U. z 2013 r. poz. 395 ze zm.

Według informacji PINB w Puławach, organ ten 3.10.2014 r. wszczął postępowanie administracyjne, w wyniku którego 12.01.2015 r. wydał decyzję nakazującą rozbiórkę przedmiotowego zbiornika bezodpływowego w Mięćmierzu. Podczas kontroli w dniu 21.05.2015 r. stwierdzono, że zbiornik został rozebrany, a współwłaściciel nieruchomości oświadczył, że od końca października 2014 r. zaniechał prowadzenia lokalu gastronomicznego.

(dowód: akta kontroli str. 244-246, 253)

4. Niesporządzanie protokołów z kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych..

Wykazaną wyżej kontrolę usuwania ścieków z nieruchomości w Mięćmierzu (28.07.2014 r.) pracownicy Urzędu udokumentowały jednostronnie podpisaną notatką służbową. Według przytoczonych wyżej wyjaśnień Burmistrz Kazimierza Dolnego, kontrole obowiązku opróżniania zbiorników bezodpływowych Urząd przeprowadzał sporadycznie i w większości przypadków nie sporządzano z nich dokumentacji.

Zgodnie z art. 379 ust. 1-2 i art. 380 ust. 1-2 ustawy Prawo ochrony środowiska, burmistrz lub upoważnieni przez niego pracownicy podległego mu urzędu sprawują kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością burmistrza, a z czynności kontrolnych sporządzają protokół podpisywany przez kontrolującego i kontrolowanego, do którego kontrolowany podmiot lub kontrolowana osoba fizyczna mogą wnieść zastrzeżenia i uwagi wraz z uzasadnieniem.

Inspektor ds. ochrony środowiska i gospodarki odpadami nie wyjaśniła przyczyn niesporządzenia protokołu z kontroli nieruchomości w Mięćmierzu przeprowadzonej 28.07.2014 r. Podała tylko, że notatkę sporządziła inspektor ds. gospodarki przestrzennej, „która tego dnia odebrała telefonicznie powiadomienie od anonimowego mieszkańca (...)” o niewłaściwym odprowadzaniu ścieków z tej nieruchomości, a wyjaśniająca została „poproszona o udział w tej wizji w celu poinformowania właścicieli nieruchomości o ich obowiązkach wynikających z u.c.p.g.”.

Burmistrz Kazimierza Dolnego wyjaśnił, że „kontrolę obowiązku opróżniania zbiorników bezodpływowych przeprowadzano tylko sporadycznie, ponieważ miały one na celu głównie informowanie właścicieli nieruchomości o obowiązkach wynikających z u.c.p.g. oraz kształtowanie właściwych postaw ekologicznych. Z tych kontroli nie były sporządzane protokoły, gdyż przeprowadzanie przedmiotowych zadań kontrolnych wymagało dodatkowych środków w budżecie miasta na zwiększenie zatrudnienia niezbędnego do realizacji tych zadań.”

(dowód: akta kontroli str. 254-257)

5. Wykazanie nierzetelnych danych o liczbie przydomowych oczyszczalni ścieków w sprawozdaniach z realizacji inwestycji w zakresie wodociągów i sanitacji wsi RRW-2²³ oraz z realizacji KPOŚK²⁴ według stanu na 31.12.2013 r. i 31.12.2014 r.

W sprawozdaniach RRW-2 wykazano zerowe stany indywidualnych wiejskich oczyszczalni ścieków. Według założonej w Urzędzie w 2013 r. ewidencji na dzień 13.10.2015 r. na terenie gminy Kazimierz Dolny znajdowało się 48 takich oczyszczalni. Natomiast według informacji uzyskanej od Starosty Puławskiego, do tego organu z terenu gminy Kazimierz Dolny zgłoszonych zostało 50 przydomowych oczyszczalni ścieków o wydajności do 7,5 m³/dobę w latach 2001-2013, trzy w roku 2014 i kolejnych sześć w roku 2015.

W sprawozdaniach z realizacji KPOŚK wykazano, że na terenie aglomeracji było pięć przydomowych oczyszczalni ścieków. Według ww. ewidencji Urzędu na terenie

²³ Sprawozdania przekazane do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi za pośrednictwem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego.

²⁴ Sprawozdania przekazane do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego.

aglomeracji, tj. w Miejscowości Kazimierz Dolny funkcjonowało 12 takich oczyszczalni.

Sprawozdania te sporządziła nieobecna w czasie nin. kontroli NIK referent ds. inwestycyjnych. Z powodu jej długotrwałej absencji Burmistrz Kazimierza Dolnego nie potrafił wyjaśnić rozbieżności pomiędzy liczbą przydomowych oczyszczalni ścieków wynikającą z prowadzonej ewidencji i wykazaną w sprawozdaniach.

(dowód: akta kontroli str. 15, 21, 126-128, 161, 183-190, 192, 196, 197)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

Działania informacyjno-edukacyjne dla zwiększenia w gminie liczby użytkowników korzystających z wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej

Opis stanu faktycznego

3.1. W latach 2013-2015 Urząd nie planował działań informacyjno-edukacyjnych w celu zwiększenia liczby użytkowników korzystających z wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej. Do dnia 9.10.2015 r. nie sporządził też gminnego programu ochrony środowiska. W złożonym wyjaśnieniu Burmistrz Kazimierza Dolnego podał, iż „uznano, że ilość potencjalnych użytkowników sieci jest niewielka, aby wobec nich prowadzić dedykowane kampanie.”

(dowód: akta kontroli str. 108-111, 241-243)

3.2. Jak wyjaśnił Burmistrz Kazimierza Dolnego, z powodów wskazanych w pkt. 3.1. nin. wystąpienia, „w latach 2013-2015 Urząd nie realizował sformalizowanych działań informacyjno-edukacyjnych w celu zwiększenia liczby użytkowników korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej. Za nieformalne działania, jakie były realizowane, można uznać przedstawienie zagadnienia na zebraniach wiejskich w miejscowościach, które mają sieć kanalizacji sanitarnej lub jest planowana jej budowa.” Ponadto Burmistrz wskazał, że od wybuchu gazu w Gminnym Zespole Szkół w Kazimierzu Dolnym w maju 2011 r. Burmistrz i pracownicy Urzędu „byli mocno zaangażowani w usuwanie skutków katastrofy. (...) Działania te były dla lokalnej społeczności priorytetem i na nich skupiliśmy się przede wszystkim. (...) Z tego powodu wiele potrzebnych inwestycji i zadań zostało odłożonych w czasie. Budżet gminy jest obecnie zdominowany przez wartość ponad 26 mln zł inwestycję, jaką jest budowa nowej szkoły.”

(dowód: akta k109, 111)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że zaniechanie działań informacyjno-edukacyjnych dla zwiększenia liczby użytkowników korzystających z wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej mogło się przyczynić do niepodłączenia do niej części nieruchomości, którym budowa gminnej sieci zapewniła warunki do podłączenia. Przekazywanie mieszkańcom rzetelnych informacji o korzyściach z podłączenia nieruchomości do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, prawnym obowiązkiem w tym zakresie i konsekwencjach jego niewykonania, mogłoby się przyczynić do zwiększenia liczby użytkowników wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej.

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie **stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niesporządzeniu gminnego programu ochrony środowiska.** Nie wypełniono tym samym obowiązku określonego w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska. Do powstania tej nieprawidłowości przyczyniło się niewyznaczenie pracownika Urzędu, który zobowiązany byłby do przygotowania projektu takiego programu. W złożonym wyjaśnieniu Burmistrz Kazimierza Dolnego podał, że „wprost żadnemu pracownikowi Urzędu nie zostało przypisane tego typu zadanie. Jedynie (...) [inspektor ds. ochrony środowiska i gospodarki odpadami] w swoim zakresie czynności posiada lakoniczny zapis dotyczący <<wykonywania zadań z zakresu ustawy o ochronie środowiska>>. Zdaję sobie sprawę z ułomności zakresów czynności wielu pracowników Urzędu. Zapewniam jednak, że ciągle pracujemy nad ich weryfikacją i zmianą. Nie byłem w stanie dotychczas nadrobić wieloletnich zaniedbań w tym zakresie. (...)”

(dowód: akta kontroli str. 241-243)

Ocena cząstkowa

W badanym okresie Urząd nie podejmował działań informacyjno-edukacyjnych dla zwiększenia w gminie liczby użytkowników korzystających z wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej.

Działania na rzecz zapewnienia dofinansowania realizacji połączeń budynków do sieci kanalizacji sanitarnej

Opis stanu faktycznego

4.1. W badanym okresie w gminie Kazimierz Dolny nie zapewniano dofinansowania przedsięwzięć w zakresie połączenia budynków do sieci kanalizacji sanitarnej ze środków pochodzących z wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych i nie ustalano zasad udzielania dotacji z tych środków.

Burmistrz Kazimierza Dolnego wyjaśnił, że w budżecie gminy nie planowano dofinansowania z ww. środków połączeń budynków do sieci kanalizacji sanitarnej, gdyż „zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków²⁵ realizację budowy przyłączy do sieci zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci.”

(dowód: akta kontroli str. 147,150)

W latach 2013-2015 (do 30.09.) wpływy gminy Kazimierz Dolny z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych wyniosły 48,5 tys. zł, z których 43,7 tys. zł wydatkowano na finansowanie innych zadań związanych z ochroną środowiska.

(dowód: akta kontroli str. 160)

4.2. W objętym kontrolą okresie gmina Kazimierz Dolny nie zapewniała możliwości dofinansowania zadań związanych z podłączaniem budynków do sieci kanalizacji sanitarnej z krajowych funduszy ekologicznych lub innych zewnętrznych źródeł i nie ubiegała się o przyznanie z nich środków na ten cel.

Burmistrz Kazimierza Dolnego wyjaśnił, że „Gmina pozyskała środki z UE na przebudowę sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Nadrzeczej, Krakowskiej, Sadowej w Kazimierzu Dolnym, z uwzględnieniem połączeń do kanalizacji użytkowników, oraz wybudowała odcinek sieci kanalizacyjnej w ul. Góry (...) Urząd Miasta dysponował wiedzą o zasadach dofinansowania zadań związanych z podłączeniem budynków do kanalizacji sanitarnej, zgodnie z którymi koszty związane z budową przyłącza kanalizacyjnego (...) nie byłyby kwalifikowalne. Urząd nie rozpoznawał i nie szacował potrzeb w zakresie połączeń nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej przede wszystkim ze względu na to, że koszty połączenia ponosi użytkownik, a koszty takiego przyłącza mogą kształtować się bardzo różnie, w zależności od uwarunkowań do podłączenia. Ponadto wiele nieruchomości na terenie miasta i Bochojnicy, gdzie jest sieć kanalizacyjna, nie jest zamieszkałych na stałe, a właściciele ich przebywają w nich czasowo albo wcale w ciągu roku i z tego powodu nie są zainteresowani przyłączeniem do sieci kanalizacyjnej.”

(dowód: akta kontroli str. 147-150, 192,196)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

W badanym okresie w gminie nie podejmowano działań na rzecz zapewnienia dofinansowania realizacji połączeń budynków do sieci kanalizacji sanitarnej.

Egzekwowanie od właścicieli nieruchomości obowiązku ich przyłączenia do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej

Opis stanu faktycznego

5.1.-5.3. W latach 2013-2015 w Urzędzie nie podejmowano działań w celu wyegzekwowania od właścicieli nieruchomości wywiązania się z obowiązku przyłączenia

²⁵ Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.

do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej. W szczególności nie zidentyfikowano właścicieli nieruchomości, którzy nie wywiązali się z określonego w art. 5 ust. 1 pkt 2 u.c.p.g. obowiązku przyłączenia ich do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej i nie wszczynano postępowań zmierzających do wydania decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie tego obowiązku. Burmistrz Kazimierza Dolnego nie zawiadamiał też organów uprawnionych do nakładania grzywny w drodze mandatu karnego o popełnieniu przez właścicieli nieruchomości wykroczenia z art. 10 ust. 2 u.c.p.g., polegającego na niewykonaniu obowiązku wymienionego w art. 5 ust. 1 pkt 2 u.c.p.g.

(dowód: akta kontroli str. 148-150)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na niewszczynaniu przez Burmistrza Kazimierza Dolnego postępowań administracyjnych wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie wywiązali się z wynikającego z art. 5 ust. 1 pkt 2 u.c.p.g. obowiązku przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej, co było niezgodne z art. 5 ust. 7 tej ustawy.

W złożonym wyjaśnieniu Burmistrz Kazimierza Dolnego podał, że „od roku 2013 na gminy nałożono dodatkowe obowiązki przeprowadzenia tzw. reformy śmieciowej. Wiązało się to z dużym zaangażowaniem już zatrudnionych pracowników. Niemniej jednak do realizacji tychże zadań gmina zatrudniła dodatkowo jedną osobę. Ze względu na fakt, że nowelizacja ustawy wymagała terminowych działań ze strony gminy, brak było możliwości realizacji wszystkich nałożonych na nią zadań jednocześnie (wiązałoby się to z utworzeniem kolejnego stanowiska pracy)”.

(dowód: akta kontroli str. 241-242)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie brak aktywności kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

Osiągnięcie zaplanowanego w gminie wzrostu liczby mieszkańców i innych użytkowników korzystających z wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej oraz działania organizacyjne podjęte w tym celu

Opis stanu
faktycznego

6.1. Regulaminy organizacyjne Urzędu²⁶ nie wskazywały komórki organizacyjnej realizującej zadania Burmistrza z zakresu planowania i zapewnienia przyłączenia do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej mieszkańców i innych użytkowników. Zadań takich nie określono też w zakresach czynności pracowników Urzędu zajmujących się sprawami związanymi z inwestycjami, ochroną środowiska oraz utrzymaniem porządku i czystości w gminie.

(dowód: akta kontroli str. 7-35, 120-121)

6.2. Rozporządzeniem Nr 17 z dnia 29 czerwca 2005 r. Wojewoda Lubelski wyznaczył aglomerację Kazimierz Dolny²⁷ o równoważnej liczbie mieszkańców (dalej: RLM²⁸) 6080, wyposażoną w sieć kanalizacji sanitarnej zakończoną oczyszczalnią o przepustowości 905 m³/dobę, obejmującą miejscowości: Kazimierz Dolny, Bochothnica, Wierzchoniów, Parchatka, Wylągi, Góry, Cholewianka, Dąbrówka, Jeziorszczyzna, Skowieszynek i Zbędownice. Z uzasadnienia do rozporządzenia wynikało, że 3.435 mieszkańców aglomeracji korzysta z sieci kanalizacyjnej o długości 20,3 km, do 2015 r. planowana jest budowa 23,4 km sieci dla 2.645 mieszkańców, a wskaźnik długości sieci (koncentracji) wynosi 138 mieszkańców/km (dalej: Mk/km).

Na wnioski Burmistrza Kazimierza Dolnego z 22.10.2007 r. i z 10.01.2011 r. obszar i wielkość aglomeracji Kazimierz Dolny były dwukrotnie zmieniane:

²⁶ Do 31.07.2013 r. regulamin organizacyjny ustalony w załączniku do zarządzenia nr 10 Kierownika Urzędu Miasta Burmistrza Kazimierza Dolnego z dnia 10 grudnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Urzędu Miasta w Kazimierzu Dolnym, ze zm. Od 1.08.2013 r. obowiązywał regulamin organizacyjny ustalony w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 13 Kierownika Urzędu Miasta Burmistrza Kazimierza Dolnego z dnia 1 sierpnia 2013 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Urzędu Miasta w Kazimierzu Dolnym, ze zm.

²⁷ Dz. Urz. Woj. Lubel. Nr 163, poz. 2892.

²⁸ Równoważna liczba mieszkańców – ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych wyrażonych jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania na tlen (BZT₅) w ilości 60 g tlenu na dobę - art. 43 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r., poz. 469).

- rozporządzeniem Nr 59 z dnia 18 grudnia 2007 r. Wojewoda Lubelski²⁹ wyłączył z niej miejscowości Parchatka i Zbędownice (które zostały włączone do aglomeracji Puławy³⁰) oraz zmniejszył jej RLM do 5.253. Według uzasadnienia do rozporządzenia z istniejącej w aglomeracji sieci kanalizacyjnej o długości 20,3 km korzysta 3.435 mieszkańców, do 2015 r. planowana jest budowa 14,92 km sieci dla 1.818 mieszkańców, a wskaźnik długości planowanej sieci wynosi 121,8 Mk/km;
- uchwałą nr XXV/427/2012 z dnia 18 września 2012 r. Sejmik Województwa Lubelskiego³¹ ograniczył ją do obszaru obejmującego miejscowość Kazimierz Dolny, o RLM 3.447. Wniosek o wyznaczenie nowych granic i obszaru aglomeracji obejmującej tylko miejscowość Kazimierz Dolny Burmistrz uzasadnił „brakiem możliwości finansowych gminy oraz niespełnieniem wskaźnika gęstości zaludnienia dla aglomeracji w obecnym kształcie ... Opracowane dokumentacje techniczne budowy kanalizacji oraz wstępne koncepcje jednoznacznie wskazują, że przyjęte w pierwotnym wniosku o wyznaczenie aglomeracji długości sieci kanalizacyjnej znacznie różnią się od rzeczywistych, co przy rzadkiej zabudowie (...) na terenach wiejskich w naszej gminie oraz spadającej liczbie mieszkańców uniemożliwia spełnienie wymaganego (...) wskaźnika gęstości zaludnienia”³².

(dowód: akta kontroli str. 52-53, 59-60, 67, 121-123, 155-159)

W propozycji planu aglomeracji z 10.01.2012 r. planowano wybudowanie do 2015 r. 0,71 km kanalizacji sanitarnej i podłączenie do niej 70 osób. Po wyznaczeniu aglomeracji Kazimierz Dolny, tj. w latach 2012-2015 (do 30.09.), na jej obszarze wybudowano 1,03 km sieci kanalizacji sanitarnej (145,1% planowanej), do której podłączonych zostało pięć nieruchomości zamieszkałych przez sześć osób zameldowanych na pobyt stały³³. Ponadto do tej sieci podłączony został nowo wybudowany hotel przy ul. Góry 10 z 48 miejscami noclegowymi. Łącznie więc z nowo wybudowanej kanalizacji sanitarnej mogły korzystać 54 osoby, tj. 77,1% wielkości określonej w projekcie aglomeracji. Ww. przyrost liczby mieszkańców korzystających ze zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej stanowił 60% wielkości określonej łącznie w ankietach przekazanych³⁴ do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego dla potrzeb czwartej aktualizacji KPOŚK³⁵ (planowano budowę w latach 2011-2015 r. 1,11 km sieci, przyrost 90 mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego).

Wieloletni plan inwestycyjny Miasta i Gminy Kazimierz Dolny na lata 2013-2016 określał jedno zadanie związane z kanalizacją sanitarną, pt. „Przebudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej ul. Nadrzeczna, Klasztorna, Krakowska, Góry i modernizacja oczyszczalni ścieków w Kazimierzu Dolnym”, z realizacją w latach 2010-2013. Nie określał natomiast przyrostu liczby mieszkańców korzystających z systemu kanalizacji sanitarnej w związku z realizacją tego zadania.

(dowód: akta kontroli str. 65, 133, 135, 142-143, 233-240, 251)

6.3. W badanym okresie na terenie gminy realizowany (kontynuowany) był projekt dofinansowany ze środków UE pt. „Przebudowa i budowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej ul. Nadrzeczna, Klasztorna, Krakowska, Góry i modernizacja oczyszczalni ścieków w Kazimierzu Dolnym”, obejmujący swoim zakresem budowę 0,71 km sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Góry³⁶. Po zmianach wprowadzonych aneksem nr 3 z 25.02.2015 r. do umowy o dofinansowanie tego projektu całkowita jego wartość wyniosła 8.580,5 tys. zł, a dofinansowanie ze środków europejskich 6.043,4 tys. zł (74,1% wydatków kwalifikowalnych określonych na sumę 8.155,8 tys. zł). Beneficjentem projektu była Gmina Kazimierz Dolny. Jednym z warunków dofinansowania projektu było uzyskanie przyrostu

²⁹ Dz. Urz. Woj. Lubel. z 2008 r. Nr 3, poz. 52.

³⁰ Dz. Urz. Woj. Lubel. z 2007 r. Nr 178, poz. 3164.

³¹ Dz. Urz. Woj. Lubel. z 2012 r., poz. 2982.

³² Argumentacja Burmistrza znajduje potwierdzenie m.in. w projekcie technicznym budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wierzchoniów z listopada 2010 r., wg którego wskaźnik koncentracji wyniósłby 37 mieszkańców na 1 km sieci, przy wymaganym dla obszarów położonych na terenie Kazimierskiego Parku Krajobrazowego na poziomie co najmniej 90 mieszkańców/km.

³³ Dane z baz danych prowadzonych na podstawie przepisów o ewidencji ludności według stanu na ostatni dzień roku przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej, a w 2015 r. na dzień 30.09.

³⁴ 10.01.2012 r. i 16.10.2014 r.

³⁵ W trzeciej aktualizacji KPOŚK, opublikowanej w obwieszczeniu Ministra Środowiska z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie ogłoszenia aktualizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (MP Nr 62, poz. 589) uwzględnione były dane odnoszące się do aglomeracji ustanowionej rozporządzeniem Nr 59 z dnia 18 grudnia 2007 r. Wojewody Lubelskiego.

³⁶ Projekt obejmował prace wykonane od 9.09.2008 r. do 6.11.2013 r.

liczby osób podłączonych do wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej o 34 osoby, tj. z 805 w 2008 r. do 839 w roku 2014. Według dokumentów rozliczeniowych przedłożonych przez Burmistrza Kazimierza Dolnego do Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego UM WL, przy piśmie z 2.02.2015 r., wskaźnik ten został uzyskany. Na koniec 2014 r. liczba osób zamieszkujących nieruchomości podłączone do zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej wyniosła 844, a ponadto w wyniku realizacji projektu do kanalizacji sanitarnej podłączone zostały nowe nieruchomości zamieszkałe przez 82 osoby (12 stałych mieszkańców + 60 miejsc noclegowych + 10 osób zatrudnionych w Hotelu) oraz dysponujące 34 miejscami w pokojach gościnnych.

(dowód: akta kontroli str. 78-94, 132-134, 200-232)

W latach 2013-2015 (do 2.10.) na terenie gminy wybudowano 0,32 km sieci kanalizacyjnej w ul. Droga Akacyjowa. Inwestycję zrealizowano w 2015 r. ze środków budżetu gminy. Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Góry, realizowana w ramach ww. projektu dofinansowanego ze środków UE, zakończona została 11.06.2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 115-119, 132-134)

W latach 2013-2015 (do 30.09.) na terenie gminy wybudowano łącznie 20 przyłączy do zbiorczej sieci kanalizacji, w tym 12 do sieci położonej w granicach aglomeracji, trzy do sieci wybudowanej w ramach projektu, którego realizacja została dofinansowana ze środków UE.

Według informacji uzyskanej z Zakładu Gospodarki Komunalnej (dalej: ZGK) w Kazimierzu Dolnym, w latach 2013-2015 (do 2.10.) jednostka ta określiła warunki techniczne wykonania przyłączy do sieci kanalizacji sanitarnej 29 nieruchomości, z których dziewięć zostało wykonanych do 12 miesięcy od określenia warunków, dwa po 13-18 miesiącach, trzy po 19 miesiącach od wydania warunków. Do dnia 9.11.2015 r. przyłączy nie wykonano do 15 nieruchomości³⁷: dla 11 z nich warunki zostały określone od 10.01. do 18.11.2013 r., dla trzech od 24.02. do 5.12.2014 r., dla jednego 11.05.2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 233-238)

6.4. Według informacji uzyskanej od Przewodniczącego Rady Miejskiej w Kazimierzu Dolnym, w latach 2013-2015 do Rady Miejskiej nie wpłynęły skargi na działania Burmistrza Kazimierza Dolnego w związku z realizacją przez niego zadań z zakresu zapewnienia przyłączenia do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej mieszkańców lub innych użytkowników. Realizacja przez Burmistrza Kazimierza Dolnego zadań z tego zakresu nie była w latach 2013-2015 przedmiotem kontroli Rady Miejskiej. Przedmiotem zainteresowania radnych Rady Miejskiej w Kazimierzu Dolnym była kwestia rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej o ul. Droga Akacyjowa (od 2012 r.) i w miejscowości Wierzchoniów (od 2010 r.).

W badanym okresie nie wpłynęły do UG skargi na działania pracowników Urzędu, w związku z realizacją przez nich zadań dotyczących zapewnienia przyłączenia do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej mieszkańców i innych użytkowników. Nie było też wniosków w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 129-131)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę na nieosiągnięcie przyrostu liczby mieszkańców korzystających ze zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej założonych w projekcie aglomeracji i materiałach przekazanych na potrzeby IV aktualizacji KPOŚK. Do wybudowanej w latach 2012-2015 sieci kanalizacyjnej podłączone zostały nieruchomości zamieszkałe przez 54 osoby³⁸, co stanowiło 77,1% wielkości zaplanowanej w projekcie aglomeracji i 60% określonej łącznie w ankietach złożonych w latach 2012 -2014 na potrzeby IV aktualizacji KPOŚK. Burmistrz Kazimierza Dolnego wyjaśnił, że założona w propozycji planu aglomeracji z 2012 r. liczba 70 mieszkańców przewidzianych do podłączenia do kanalizacji uwzględniała planowaną budowę osiedla mieszkaniowego składającego się z pięciu domów jednorodzinnych na działce ewidencyjnej nr 753 przy ul. Góry³⁹. Burmistrz wskazał, że przy ulicy tej uzyskano możliwość podłączenia do kanalizacji 26 stałych mieszkańców i podłączono hotel z 48 miejscami noclegowymi. Ponadto, w wyniku budowy sieci

³⁷ W tym sześć przyłączy w czasie udzielania informacji było „w trakcie odbioru”. Warunki techniczne przyłączenia tych nieruchomości zostały ustalone 18.11.2013 r. na etapie projektowania budowy sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Droga Akacyjowa.

³⁸ W tym 40 miejsc w Hotelu „Kazimierzówka” przy ul. Góry 10.

³⁹ Do 6.11.2015 r. budowa osiedla nie została zakończona.

kanalizacji sanitarnej w ul. Droga Akacyjowa uzyskano możliwość podłączenia pięciu budynków z jedną osobą zamieszkałą na stałe oraz 13 miejscami noclegowymi.

(dowód: akta kontroli str. 247-250)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie **stwierdzono następujące nieprawidłowości:**

1. Niewskazanie w regulaminie organizacyjnym UM Kazimierz Dolny komórki organizacyjnej realizującej zadania Burmistrza z zakresu planowania i zapewnienia przyłączenia do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej mieszkańców oraz innych użytkowników, w tym nadzoru nad wykonywaniem przez mieszkańców obowiązków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 u.c.p.g. oraz ich egzekwowania. Zadań takich nie przypisano też w zakresach obowiązków pracowników prowadzących sprawy związane z inwestycjami, ochroną środowiska oraz utrzymania porządku i czystości w gminie. Ponadto żadnemu z pracowników nie przydzielono prowadzenia ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków oraz sporządzenia projektu gminnego programu ochrony środowiska.

Burmistrz Kazimierza Dolnego, niezgodnie z art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych⁴⁰, nie zapewnił skutecznej, adekwatnej i efektywnej kontroli zarządczej w zakresie realizowanych przez Urząd zadań z zakresu planowania i zapewnienia przyłączenia do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej mieszkańców oraz innych użytkowników, w tym nadzoru nad wykonywaniem przez mieszkańców obowiązków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 u.c.p.g. oraz ich egzekwowania, poprzez niewskazanie w regulaminie organizacyjnym UM Kazimierz Dolny komórki organizacyjnej realizującej zadania Burmistrza w ww. zakresie oraz nieprzypisanie ich pracownikom Urzędu. Brak uregulowań w tym zakresie nie spełniał trzeciego standardu (struktura organizacyjna) kontroli zarządczej, określonego w załączniku „Standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych” do Komunikatu nr 23 Ministra Finansów z dnia 16.12.2009 r.⁴¹, stanowiącego, że struktura organizacyjna jednostki powinna być dostosowana do aktualnych celów i zadań jednostki, a zakres zadań poszczególnych komórek powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny. Zgodnie z tym standardem zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powinien być określony dla każdego pracownika. Nieprzypisanie omawianych zadań zarówno komórkom organizacyjnym Urzędu jak i poszczególnym pracownikom mógł być przyczyną braku ich realizacji w okresie objętym kontrolą.

Burmistrz wyjaśnił, że regulamin organizacyjny Urzędu ma charakter ramowy, dlatego ujmuje tylko generalne spośród licznych zadań burmistrza wskazanych w różnych ustawach. *Burmistrz sprawuje ogólne kierownictwo i nadzór nad całością spraw prowadzonych przez gminę. (...) w ogólnych zadaniach zastępcy burmistrza ujęto, również ramowo, zadania na rzecz rozwoju gminy, w tym funkcjonowania i rozwoju infrastruktury technicznej, w których z pewnością mieści się kontrolowany zakres. W ogólnych zadaniach Referatu Inwestycji w regulaminie organizacyjnym ujęta jest realizacja zadań inwestycyjnych z zakresu sieci wodociągowych i kanalizacyjnych (...) W tymże regulaminie w ogólnych zadaniach stanowiska pracy ds. ochrony środowiska i gospodarki odpadami, utrzymania czystości i porządku ujęte są zadania wynikające z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz związane z realizacją obowiązków sprawozdawczych i kontrolnych wynikających z tej ustawy. W zakresie czynności (...) referenta ds. inwestycyjnych znajduje się zadanie: realizacja zadań związanych z budową, remontami, modernizacją na terenie gminy sieci wodociągowych i kanalizacyjnych. Zadania związane z budową sieci kanalizacyjnej na terenie gminy są ściśle związane z planowaniem tych sieci - bez planowania nie doszłoby do ich realizacji. Jesteśmy małą gminą, planowanie i przyłączanie do gminnej sieci kanalizacyjnej mieszkańców jest przypisane Referatowi Inwestycji, który planuje środki finansowe na ten cel i planuje wykonanie takich inwestycji, pomimo nie wyartykułowania tego w zakresie czynności. W zakresie czynności (...) inspektora ds. ochrony środowiska i gospodarki odpadami znajduje się zdanie <<inne zadania dotyczące utrzymania porządku i czystości na terenie gminy>>. Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków (...) mieści się w*

⁴⁰ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.).

⁴¹ Dz. Urz. Ministra Finansów z 2009 r. Nr 15, poz. 84.

tym punkcie i ewidencja taka była prowadzona pomimo, że nie była wyartykułowana w zakresie czynności”⁴²

(dowód: akta kontroli str. 7-35, 108-110, 120-121, 191, 195)

2. Wykazanie w sprawozdaniu z realizacji KPOŚK za 2013 r. nierzetelnych danych o wybudowaniu w tym roku 2,1 km sieci kanalizacyjnej. W rzeczywistości w objętym sprawozdaniem roku 2013 na terenie aglomeracji Kazimierz Dolny (ani na terenie gminy) nie prowadzono inwestycji związanych z budową sieci kanalizacji sanitarnej i nie uzyskano żadnych efektów w tym zakresie.

Burmistrz Kazimierza Dolnego wyjaśnił, iż w sprawozdaniu za rok 2013 omyłkowo wpisano wybudowanie 2,1 km sieci kanalizacyjnej, a wielkość ta w rzeczywistości dotyczyła „wybudowanej i przebudowanej sieci wodociągowej w ul. Krakowskiej”.

(dowód: akta kontroli str. 247-250)

Ocena częściowa

Gmina Kazimierz Dolny nie osiągnęła zaplanowanego wzrostu liczby mieszkańców i innych użytkowników korzystających z wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej. Do sieci wybudowanej w latach 2012-2015 podłączone zostały nieruchomości zamieszkałe przez 54 osoby, tj. 77,1% wielkości zaplanowanej w projekcie aglomeracji i 60% określonej w ankietach złożonych w latach 2012-2014 na potrzeby IV aktualizacji KPOŚK. W ocenie NIK, do niepełnej realizacji tych planów mogły się przyczynić zaniechanie działań informacyjno-edukacyjnych oraz zmierzających do dofinansowania budowy przyłączy kanalizacyjnych ze środków pochodzących z wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych oraz z zewnętrznych funduszy ekologicznych, a także nieprzypisanie w regulaminie organizacyjnym i zakresach czynności pracowników Urzędu omawianych zadań.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴³, wnosi o:

1. Zidentyfikowanie wszystkich właścicieli nieruchomości zobowiązanych do podłączenia ich do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej oraz podjęcie działań zmierzających do wyegzekwowania tego obowiązku.
2. Sprawowanie skutecznego nadzoru nad realizacją przez mieszkańców miasta i gminy obowiązku gromadzenia nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych oraz pozbywania się ich w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami.
3. Dokumentowanie przeprowadzanych kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością burmistrza.
4. Egzekwowanie od przedsiębiorców, prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, rzetelnych sprawozdań kwartalnych o opróżnianiu zbiorników bezodpływowych.
5. Skorygowanie nierzetelnych sprawozdań z realizacji inwestycji w zakresie wodociągów i sanitacji wsi RRW-2 i sprawozdań z realizacji KPOŚK za lata 2013, 2014 r. oraz ich przekazanie właściwym organom.
6. Podjęcie działań zmierzających do uchwalenia przez Radę Miejską w Kazimierzu Dolnym gminnego programu ochrony środowiska.
7. Określenie w regulaminie organizacyjnym Urzędu oraz przypisanie do zakresów czynności pracowników zadań z zakresu planowania i zapewnienia przyłączenia do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej mieszkańców i innych użytkowników, prowadzenia ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków oraz sporządzenia projektu gminnego programu ochrony środowiska.

⁴² Patrz też wyjaśnienia Burmistrza w sprawie niewyznaczenia osoby do sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska, przytoczone w pkt. 3 nin. wystąpienia w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

⁴³ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 9 grudnia 2015 r.

Kontrolerzy
Jerzy Łukaszuk
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
Podpis

.....
Podpis